

HET FONETISCH SCHRIFT

De Nederlandse voorbeelden ter illustratie werden, voor zover aanwezig, opzettelijk overgenomen van de grammofoonplaat *Beschaafd Nederlandse typeklanken* (Lier, Van In & Co), door E. Blancquaert besproken; de belangstellende gebruiker kan dus van de plaat afhoren wat hier met Nederlands wordt bedoeld. Een nadere fonetische beschrijving daarvan is ook te vinden in: E. BLANQUAERT *Praktische Uitspraakleer van de Nederlandse Taal*, Antwerpen, De Sikkell, 1962.

De hier gebruikte tekens zijn :

p	als in Ndl.	paard
b	„	bal
d	„	dak
k	„	kar
g	„	zakdoek
m	„	maat
n	„	nacht
ŋ	„	tingeling
ɲ	„	oranje
l	„	les
r	„	raar (met tongpuntrillingen)
ʀ	„	raar (gebrouwd)
f	„	fout
v	„	Vlaming (stemhebbend, dus niet zo dicht bij f als in het Hollands)
v	als in Ndl.	water (labiodentaal)
w	„	water (bilabiaal)
s	„	som
z	„	zout
ʃ	„	kruisje
ʒ	„	gelei
j	„	jas
χ	„	lachen
g	„	geven
h	„	hoed
ʔ	glottisslag, zoals aan Hgd. ab voorafgaat	
i	als in Ndl.	bieden
ɪ	„	bidden
e	halflang, als in Ndl.	beek

ɛ	als in Ndl.	bek
æ	als in de open uitspraak van Ndl. werken (dus meer open dan in zetten; bijna als in Eng. back)	
a	halflang, als in Ndl.	baak
ɑ	als in Ndl.	bak
ɔ	„	bos
ʊ	„	bom
o	halflang, als in Ndl.	boos
u	als in Ndl.	boek (kort)
y	„	nu (kort)
ø	„	beuk (kort)
œ	„	freule, of in het eerste lid van de tweeklank ui, als in Ndl. lui
Δ	als in Ndl.	bus
ə	„	de

Diftongering wordt aangeduid door het naast elkander plaatsen van de elementen op drie wijzen (bv. *ia, ia, ia*) naar gelang van de onderlinge waarde van die elementen. Ook buiten de diftongering worden vaak vokalen of konsonanten kleiner gedrukt om aan te duiden dat zij minder sterk worden gehoord: bv. *ʊ.ns* (ons).

Diakritische tekens :

- halflang.
- : lang. Alle spraakklanken zonder lengte-tekens zijn dus kort.
- ˈ aspiratie.
- ˌ (onder de spraakkl.) : palatalisering die tevens een gehoorsindruk van moullering geeft.
- ː (onder de spraakkl.) : vokalizing, waardoor *l, m, n, r* vaak syllabische waarde verkrijgen.
- ˘ ronding van niet-geronde of overronding van geronde.
- ˙ halve ronding.
- ˚ ont ronding of min dan normale ronding van geronde.

- halve ontronding.
  - meer gesloten.
  - meer open. Voor het gebruik van a en v dient als basis de volgorde $\text{i, ɪ, e, \varepsilon, \text{æ}}$ voor de niet-geronde palatalen, $\text{y, \text{o}, \text{œ}}$ voor de geronde; $\text{u, o, u, \text{ɔ}}$ voor de gutturalen; $\text{\text{A}, \text{ə}, \text{a}, \text{a}}$ voor de medialen; a wijst echter in de regel op meer gesloten a , in de richting van het ɔ -timbre; u op meer gesloten u in de richting van het o -timbre; u op meer open u in de richting van het o -timbre; ɔ op meer gesloten ɔ in de richting van het u -timbre, o op meer open o in de richting van het u -timbre. Dit alles berust vooral op gehoorsindrukken; ik hoor ook ɪ als een vokaal tussen ɪ en $\text{\varepsilon}$; $\text{\varepsilon}$ als een vokaal tussen $\text{\varepsilon}$ en ɪ , enz.; doch met deze rangschikking spreek ik mij niet uit voor een fysiologische klassificering in dezelfde volgorde; het woord is hier aan het vergelijkend experimenteel onderzoek van het modern Nederlands. k en t betekenen meestal k en t die op weg zijn om door een volgende j te worden geassimileerd.
  - betekent: meer naar voren.
  - betekent: meer naar achteren.
  - onder een konsonant: stemhebbend (geheel of gedeeltelijk).
  - onder een konsonant: stemloos (geheel of gedeeltelijk).
  - boven een vokaal: nasalering.
  - boven een vokaal: halve nasalering
  - boven een vokaal: sleeptoon, vb. $\text{st\text{e}n}$ (steen).
  - boven een vokaal: stoottoon, vb. $\text{st\text{e}n}$ (stenen).
- Woord of uitdrukking tussen // : woord of uitdrukking in een ander verband dan de gewone tekst.
- ( ) in de tekst wijzen op varianten met of zonder het gedeelte tussen ( ).
- pauze.
  - dunner, en dichter bij de voorafgaande letter, wijst op samenhang van voorafgaande en volgende letters;
  - vervangt een reeds vermelde vorm.